

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring - NOU 2022:14 Inntektsmåling i jordbruket

Høringens saksnummer: 22/1595

Høring: Høring - NOU 2022:14 Inntektsmåling i jordbruket

Levert: 01/16/2023 19:44:17

Svar type:

Jeg svarte som: Bruker- og interesseorganisasjon

Avsender: Kornbøndernes interesseorganisasjon (KIO)

Kontaktperson: Håkon Tørrestad

Kontakt e-post: haatoe1@gmail.com

Kornbøndernes interesseorganisasjon (KIO) 's hørings svar

NOU 2022:14 Inntektsmåling i jordbruket

KIO mener det er gjort et grundig arbeid i Grytten-utvalget, som kommer til syne i NOU2022:14. Vi ønsker å komme med noen innspill og synspunkter på rapporten.

Vurdering: Størrelsesfordelingen og antall aktive produsenter i kornproduksjonen er i en spesiell situasjon i norsk jordbruk: Det er en stor andel av kornarealet og dermed en viktig del av norsk selvforsyning som er drevet av mindre produsenter. For kornproduksjon betyr det at 30-40% av arealet tas ut av beregningsgrunnlaget (55 og 75% av brukene). (SSB skiller på arealer under 300 og 500 dekar). Vi mener det er uforsvarlig at en så stor andel av produksjonen ikke skal hensyntas ved inntektssammenligningen. Det utgjør en betydelig og viktig del av norsk matproduksjon, og det er avgjørende for norsk selvforsyning å holde disse arealene i drift framover.

· KIO er av den oppfatning at det er grunnleggende feil å ta ut alle bruk under ca. 0,5 årsverk (76 vf., sau, 31 amme kyr og 400 da korn mm.).

Utvalgets mandat var å finne gode metoder for å måle vederlaget i jordbruket opp mot lønnstakere. For å synliggjøre virkeligheten og for å lage et godt grunnlag for jordbruksforhandlingene hvert år, mener vi hele næringen må beskrives og faktiske forskjeller på bruksstørrelser mm må komme fram i grunnlagsmaterialet.

Hvis en velger å bruke skatteregnskap som grunnlag istedenfor driftsregnskap fra driftsgranskingene, vil dette sikre at de som driver hobbylignende og med negativt resultat i ingen eller liten grad blir med, da de over tid ikke leverer skattemelding med jordbruksinntekt.

Hybridmodellen:

Utvalget lanserer det de kaller en hybridmodell som i praksis lager forskjellen mellom lønnsinntakere og bøndernes inntekter mindre ved at det sammenlignes med en andel av beste median. Dette er slik det er foreslått en automatisk forventning om effektivisering i landbruket uten ytterligere diskusjon. Etter KIO's oppfatning er det ikke riktig eller nødvendig å gjøre denne tekniske øvelsen. KIO er av den oppfatning at fordelingen av effektivitetsgevinster må være gjenstand for forhandlinger i JF. Det blir da feil at effektivitetsgevinster er fordelt allerede i

grunnlagsmaterialet.

- KiO er av den oppfatning at (hybridmodellen ikke egner seg som grunnlag i jordbruksforhandlingene)
- KiO er av den oppfatning at Det er bra at utvalget er klare på at sammenligningen må foregå på inntektsnivå i framtiden.
- KiO er av den oppfatning at det er bra at utvalget vil beregne jordleie og kvoteleie som en kostnad for de aktive matprodusentene. Dette mener KIO er korrekt tenkning.

-Selv om utvalget beskriver at overskudd i jordbruket skal dekke vederlag både til arbeid og kapital, viskes dette ut i utvalgets konklusjoner. For oss i KIO er det åpenbart at det må beregnes et vederlag til kapital som må trekkes fra jordbruksinntektene før vederlag til arbeid beregnes og sammenlignes jfr. mandatet. (side 105 i rapporten). Alternativt kan det settes inn et vederlag til arbeid jevnstilt med lønnstakere slik Stortinget har bestemt og på den måten synliggjøres hva som er igjen til vederlag for egenkapital.

Vi støtter i den sammenheng utvalgsmedlem Håvard Bjørgen sine mindretallsbemerkingene. (side 105 -106)

- KiO er av den oppfatning at kapitalkostnader må trekkes fra jordbruksinntektene før vederlag til arbeid beregnes

Til sist vil vi uttrykke vår støtte til synspunktene i felles høringsinnspill fra mange lokale bondelag, blant annet representert ved Hølonda bondelag sitt høringsinnspill som dags dato allerede ligger tilgjengelig som høringsinnspill på LMD sin hjemmeside. Lokallagas høringsuttalelse gir detaljerte og gode synspunkter på NOU 2022:14 etter KIO sin oppfatning

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.